

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจของการพัฒนาทั้งปวง การจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคตของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ มาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542) จริยธรรมจึงเป็นจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากจริยธรรมเป็นสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องแก่สังคมในระดับต่าง ๆ (กรมสามัญศึกษา, 2529) อีกทั้งยังเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม (พระเมธีธรรมากรณ์, 2542)

จริยธรรมเป็นธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติศีลธรรมหรือกฎศีลธรรมแสดงออกถึงลักษณะของผู้มีวัฒนธรรมทางจิตใจ และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละชาติและชาติไทยมีวัฒนธรรมทางจิตใจหลายอย่างที่แม้แต่ชาวต่างชาติหลายคนรู้สึกชื่นชมเป็นต้นว่า ความเอื้ออาทร ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ (พระราชวรานูณี, 2529 ; 590-591) จริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขความเจริญและความเสื่อมของสังคม สังคมที่เจริญจะมีคนที่มีคุณธรรมอยู่มากคนในสังคมมีความประพฤติดี มีการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่เป็นการเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น เป็นลักษณะของความมีจริยธรรมดี ทุกคนในสังคมมีความสุข สังคมนั้นผาสุกและสงบสุข เมื่อประกอบภารกิจใดก็มีแต่ความสำเร็จและก้าวหน้า ส่วนสังคมที่เสื่อมคนมีคุณธรรม ศีลธรรมหรือจริยธรรมน้อยลง มีการประพฤติปฏิบัติที่เบียดเบียนตนเองและต่อผู้อื่นกันมาก สมาชิกในสังคมจะขาดความสงบสุข และความผาสุก สังคมนั้นจะแตกสลายในที่สุดในขณะที่เดียวกันหากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจ ขาดคุณธรรมและจริยธรรมแม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสงบสุขได้ยาก ดังนั้น การพัฒนาจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็นและจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม (สุทธีวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ, 2542 : 2)

ในท่ามกลางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และภาวะที่ทำให้เกิดผลกระทบจากพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมไทยขาดความสมดุลดังเช่นที่ผ่านมาทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่ซับซ้อนเป็น

ประสบการณ์ทางสังคมสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางด้านจิตใจ จริยธรรม ซึ่งทำให้ถูกมองว่าเกิดความล้มเหลวทางการจัดการศึกษาที่มีต่อการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากบุคคลขาดคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งสำคัญที่สุดนั้นที่ควรจะต้องตระหนักอย่างยิ่งคือ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ ซึ่งภาระหน้าที่ในการสร้างสมดุลทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคคล สังคมทำได้โดยกระบวนการทางการจัดการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนนั้นมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องเลือกดำเนินการแก้ไขตั้งแต่ระดับโรงเรียนระดับครอบครัว ไปจนกระทั่งถึงประเทศชาติ (อเนก แท้สูงเนิน, 2547) การพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีของสังคมนั้น จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพราะที่ผ่านมานั้นมุ่งพัฒนาแต่ความรู้ จนกระทั่งเด็กและเยาวชนไม่คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม เมื่อก้าวไปสู่สังคมแล้วก็นำเอาความรู้ที่ตนเองมีอยู่ไปเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นหรือกระทำความชั่ว ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และเกี่ยวข้อง เช่น ครูที่จะต้องตระหนักและพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรมจริยธรรมให้มากที่สุด โดยมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนออกไปสู่สังคมด้วยคุณภาพและคุณธรรม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและเป็นทรัพยากรบุคคล ที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมีภูมิคุ้มกันต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวบ่อนทำลาย ดังนั้นการศึกษาและพัฒนาจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็น และจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

จากผลการศึกษาจำนวนหนึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบ ซึ่งวัลภา ดวงชาตม (2539) ได้กล่าวถึงผลเสียของการขาดความรับผิดชอบไว้ว่า 1) คนที่ขาดความรับผิดชอบ ย่อมไม่ได้รับความไว้วางใจในการทำงานสำคัญใด ๆ และมักได้รับคำตำหนิในการทำงาน 2) คนที่ขาดความรับผิดชอบจะเป็นคนเฉื่อยชาไม่สามารถแก้ไขอุปสรรคใด ๆ ได้ ต้องพึ่งผู้อื่นเสมอกลายเป็นคนไม่มีความสามารถและไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง 3) คนที่ขาดความรับผิดชอบมักจะทำงานใดไม่บรรลุจุดมุ่งหมายได้ทันเวลา 4) คนที่ขาดความรับผิดชอบไม่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในสังคมแต่อย่างใด 5) คนที่ขาดความรับผิดชอบทำให้สังคมวุ่นวายไม่เรียบร้อย ไม่มีระเบียบแบบแผน เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมทั้งประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าวิตกว่า ถ้าเราไม่พัฒนาเยาวชนให้มีความรับผิดชอบ ต่อไปเราอาจจะขาดกำลังสร้างสรรค์ที่ดีของประเทศบางส่วนไป ทำให้ประเทศไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืนเท่าที่ควรซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติพงษ์ วงศ์สุนทร (2527 อ้างถึงใน มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ และคณะ, 2549) เสนอว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียนเพื่อเป็นเยาวชนที่ดีของชาติคือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความซื่อสัตย์
3. ความมีเหตุผล
4. ความกตัญญูทดแทน
5. ความมีระเบียบวินัย
6. ความเสียสละ
7. ความสามัคคี
8. ความประหยัด
9. ความยุติธรรม
10. ความอดทน

ซึ่งความรับผิดชอบนี้ ถือเป็นจริยธรรมข้อหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเยาวชน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ได้เห็นความสำคัญของจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และกำหนดให้เป็นค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมที่ควรเร่งปลูกฝังให้คนไทยเป็นอันดับแรก รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันของสังคมไทยใน 20 ปีข้างหน้า ซึ่งมีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วมกัน โดยยึด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน ซึ่ง 1 ใน 3 ด้านนั้นคือ สังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถพัฒนาทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสามารถพึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนที่น่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตยตรวจสอบได้และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีจริยธรรม สามารถพัฒนาขึ้นได้โดยอาศัยหลักการปรับพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2526 : 15) จะต้องนำจริยธรรมมากำหนดให้เป็นพฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติ แล้วจัดเป็นกิจกรรมให้นำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จริยธรรมที่ดีงามจึงจะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจริยธรรมไม่อาจทำได้ด้วยการสอนแค่เพียงอย่างเดียวซึ่งการปรับพฤติกรรมนั้นมีเทคนิคต่าง ๆ มากมายและเทคนิคที่ครูส่วนใหญ่นิยมใช้ปรับพฤติกรรมเด็ก คือ การเตือน การลงโทษ โดยวิธีการ การใช้เวลานอก การรีบคืน การใช้เงื่อนไข ของกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าว

เป็นการปรับพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น จึงทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพไม่ควรมุ่งเน้นที่จะปรับเปลี่ยนที่พฤติกรรมภายนอก เพียงอย่างเดียว แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือการปรับเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือที่เรียกว่าการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมทางปัญญา Kazdin (1980) อ้างถึงในสมโภชน์ (2549: 307) ได้กล่าวไว้ว่าการปรับ พฤติกรรมทางปัญญานั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกโดยการปรับเปลี่ยนความคิดเขาเชื่อ ว่าการเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญาสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Parke, Ewall and Siaby (1972) อ้างถึงในสมโภชน์ (2549: 307) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดที่เชื่อว่า ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมจะมีตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตภายนอกได้ คือความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ และความคาดหวัง ตัวแปรเหล่านี้จะควบคุมพฤติกรรมภายนอกอีกที ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์นั้นมาจากกระบวนการทางปัญญา ซึ่ง Mahony (198) Meichenbaum (1977) and Dobson (1988)อ้างถึงในสมโภชน์ (2549: 308) ได้สรุปแนวคิดนี้ว่า

1. กระบวนการทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม
2. กระบวนการทางปัญญาสามารถกำกับ ควบคุม และเปลี่ยนแปลงได้
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อาจมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา

จากการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการปรับพฤติกรรมทางปัญญาพบว่า มี เทคนิควิธีการอยู่หลายวิธีที่นิยมใช้กันอยู่แพร่หลาย และมีงานวิจัยที่สนับสนุนว่าใช้ได้ผลดี เช่น เทคนิคการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ เทคนิคการสอนตนเอง เทคนิคการแก้ปัญหา เทคนิคการหยุดความคิด เทคนิคการวางเงื่อนไขภายใน และเทคนิคการลดความรู้สึกรู้สึกอย่างเป็นระบบ ดังที่ Meichenbaum (1970)อ้างถึงในสมโภชน์ (2549: 309-311) ได้ทำการศึกษาและวิจัยในเรื่องการ พูดเพื่อสุขภาพ (Healthy Talk) กับคนไข้ที่เป็นโรคจิตเภท (Schizophrenia) โดยฝึกให้คนไข้เหล่านั้น พูดตามที่เขาให้พูด แล้วพบว่าพฤติกรรมของคนไข้จิตเภทเหล่านั้นดีขึ้นทำให้เขาเกิดความคิดขึ้นมาว่า ถ้าให้คนทั่วไปพูดภายในใจของตนเอง ก็น่าจะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่นกัน ดังนั้น เขาจึงพัฒนาเทคนิคการสอนตนเองขึ้นมา จากแนวคิดดังกล่าวทำให้เขาได้พัฒนาโปรแกรมการสอน ตนเองขึ้นมาสอนเด็กที่มีลักษณะหุนหันพลันแล่น (Impulsive) โดยเริ่มจากการให้เด็กดูตัวแบบพูดว่า เขาจะทำอะไร แล้วให้เด็กทำตามครั้งแรกโดยให้เด็กพูดเสียงดัง จากนั้นค่อยๆ พูดให้เบาลงจนใน ที่สุดก็พูดกับตนเองภายในใจ ซึ่งพบว่าได้ผลดี ในขณะที่ Ellis (1971) ได้เสนอเทคนิคที่เรียกว่า การบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ (RET) โดยมีความเชื่อว่า พฤติกรรมที่ปรับตัวไม่ได้ของ คนเรานั้น เป็นเพราะเราคิดอย่างไม่มีเหตุผล คิดไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้นเรา ต้องเปลี่ยนให้มีความคิด โดยคิดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับตัวเรามากกว่า ซึ่งวิธีการปรับเปลี่ยนความคิด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมนั้น มีหลายวิธีการเช่น การเล่นบทบาทสมมุติ การใช้ตัว

แบบ การฝึกการผ่อนคลาย การใช้การวางเงื่อนไข การฝึกทักษะ ฯลฯ ส่วน Aaron Beck (1979) เชื่อว่าความรู้สึกและความคิดของคนเรานั้นมีความสัมพันธ์กัน มักจะเสริมแรงซึ่งกันและกันจะเห็นได้ว่ากระบวนการทางปัญญาและพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับ สืบสาน บุญวีริบุตร (2541 : 91) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกทักษะทางจิต (Psychological Skills Training : PST) ที่แบ่งการฝึกออกเป็นสองประเภท คือ แบบจิตเพื่อกาย (Cognitive techniques or Mind to muscles) และแบบกายเพื่อจิต (Arousal control or Muscles to mind) โดยที่วิธีการฝึกทักษะทางจิตแบบจิตเพื่อกายนั้นประกอบด้วย การตั้งเป้าหมาย (Goal setting) การนึกภาพหรือการสร้างจินตภาพ (Visualization or imagery) การรวบรวมสมาธิหรือความตั้งใจ (Concentration or attention control) และการหยุดคิด และการพูดดีกับตนเอง (Thought stoppage and positive self-talk) ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวคิดของนักพฤติกรรมปัญญาที่เชื่อเรื่องกระบวนการทางปัญญามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการปรับพฤติกรรมของปัญญาจะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีจริยธรรมได้ จะทำให้เกิดปัญหาตามมา ไม่ว่าจะเป็นต่อตนเอง ต่อสังคม และครอบครัว ซึ่งก็ช่วยกันปลูกฝัง และสนับสนุนให้เด็กรู้จักบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักว่าอะไรเป็นเหตุ และผลที่ทำให้เกิดปัญหา ก็จะทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ พึ่งตนเองได้ รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเอง รู้จักใช้สติปัญญาในการคิดไตร่ตรอง และพร้อมที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญต่อไปในอนาคต

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาเพื่อนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียน โดยเน้นในเรื่องการตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนที่ดี ด้วยการแสดงออกในลักษณะของการรู้จักหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน ขยันหมั่นเพียร เข้าห้องเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจในบทเรียนก็พยายามค้นคว้าและซักถามจากผู้ที่รู้หรือครูผู้สอนด้วยความสนใจ ทั้งการเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดด้วยความเต็มใจ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา และได้เลือกใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมทางปัญญาตามความเหมาะสมกับประชากรกลุ่มตัวอย่างและการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งเทคนิคที่ใช้มีดังนี้ เทคนิคการตั้งเป้าหมาย การฝึกวิเคราะห์เงื่อนไข (A) พฤติกรรม (B) และผลกรรม (C) การฝึกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม การฝึกเทคนิคการรับรู้อารมณ์ตนเอง และการยั้งคิด การฝึกควบคุมตนเองโดยคิดอยู่กับปัจจุบัน การฝึกเทคนิคการคิดในแง่บวก การฝึกเทคนิคการเตือนตนเอง และฝึกเทคนิคการแก้ปัญหาเพื่อจัดกระบวนการทางปัญญาในการพัฒนาจริยธรรมด้วยความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา เพื่อเสริมสร้าง พฤติกรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองปลิง จังหวัด นครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนน้อย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2552 โรงเรียนวัดหนองปลิง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายมา 1 ห้องเรียน แล้วขอความร่วมมืออาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนห้องที่สุ่มมา ช่วยคัดเลือกนักเรียนที่อาจารย์ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความรับผิดชอบต่อการเรียนน้อย แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียน จากนั้นเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยมาสัมภาษณ์ความ สัมครใจในการเข้าร่วมโปรแกรมปรับพฤติกรรมทางปัญญา ซึ่งได้นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วม โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา จำนวน 12 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน

นิยามศัพท์

รูปแบบ (Model) หมายถึง แบบแผนของกิจกรรมที่ใดกำหนดไว้จำนวน 10 กิจกรรมใน โปรแกรมการปรับพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

การปรับพฤติกรรม หมายถึง การปรับพฤติกรรมทางปัญญา โดยเน้นกระบวนการปรับ ความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญาเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การประพฤติและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อ ประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ในงานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ต่อการเรียน

ความรับผิดชอบต่อการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลา ส่งการบ้าน/ส่งงาน ตรงตามเวลาที่กำหนด ลงมือทำงานทันทีเมื่อครูมอบหมายงานให้

โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรมโดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนจำนวน 10 กิจกรรม ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ซึ่งกิจกรรมที่จัดจะใช้เทคนิคใช้เทคนิคการตั้งเป้าหมาย การฝึกวิเคราะห์เงื่อนไข (A) พฤติกรรม (B) และผลกรรม (C) การฝึกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม การฝึกเทคนิคการรับรู้อารมณ์ตนเองและการยั้งคิด การฝึกควบคุมตนเองโดยคิดอยู่กับปัจจุบัน การฝึกเทคนิคการคิดในแง่บวก การฝึกเทคนิคการเตือนตนเอง และฝึกเทคนิคการแก้ปัญหา เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมทางปัญญา เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน
2. เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องนำรูปแบบการปรับพฤติกรรมทางปัญญาไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือเพิ่มพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ต่อไป